

Marci megszólal

Este Adélkánál Zsolt elmesélte Körmeny „székfoglalóját”. Egyre gyakrabban aludt a nőnél, Adélnak a Váci utcában volt kisebb garzonja, de jó nagy ágy állt benne. A lány türelmesen hallgatta, és miközben a lábuk előtt heverő, jól megnyurgult Marcit vakargatta, mert ő természetesen mindig elkísérte Zsoltot, megszólalt:

– Édesem, sok igazság rejtezik abban, amit ez a Géza mond, de én hiszek benned. – Átölelte Zsoltot, és a nyakát csókolgatta. – Tudod, amikor először megláttalak, emlékszel, amikor bejöttél az idióta Musztafa vizsgájára, szóval én már akkor azt gondoltam, hogy ez a fiú nemcsak nagyon helyes, hanem van benne valami különös, amit akkor nem is tudtam megfogalmazni. Most, hogy jobban ismerlek, azt mondanám: törekvő makacsság. Hiszen mindenki le akar beszélni arról, amit a fejedbe vettél, és te nem veszíted el a kedved. Csinálsz, gondolkodsz, beszélsz róla. Ez ugyancsak imponál nekem. Viszont, ha komolyan veszel, drágám, akkor egy nagyon fontos dolgot szeretnék kérni.

– Mi lenne az a nagyon fontos? Vetkőzzek?

– Komolyan beszélek. Ígérd meg nekem, ha Marci nem szólal meg, akkor a projekt beszélő kutya elképzelésével felhagysz, és valami egyéb érdekes dolog után loholsz. Képesnek kell lenni valamit abbahagyni!

– Nem! Nem! És nem! Én nem szoktam komoly dolgot abbahagyni, csak azért, mert elsőre nem sikerült.

– Ez nem csupán a te dolgod, sok más embert is érint, de ha makacs vagy, tönkreteszed magad.

– Mivel? Hogyan?

– Nézd, én sok beszélgetést hallok a könyvtárban. Az a vélemény rólad, hogy okos, tehetséges fiú vagy, mostanában viszont arról is beszélnek, hogy konok és fantasztá lettél. Elrontod a jó státuszodat, és annak nagyon komoly következményei lehetnek.

– Például?

– Például a tanársegédi kinevezésed két évre szól, ebből valamennyi el is telt, és Grünwald nem tart meg reménytelen embereket. Sok példa volt erre.

– Meg fog szólalni ez a nagyon aranyos „dög” – nézett Zsolt Marcira.

– Édesem, nem tűnt neked fel, hogy nem is ugat?

– Hogyhogy nem is ugat?

– Hallottad már ugatni? Nyüszít, morog, mindenféle fura hangokat ad, de én még nem hallottam ugatni. A belgák Cin-kotán annyit ugatnak, hogy az egész ház zeng tőle.

Zsolt elgondolkodott, tényleg, ő sem emlékszik rá, hogy Marci ugatott volna. Odatérdelt Marcihoz, két kezébe fogta a fejét, egy puszit adott rá, és elkezdte kérlelni:

– Marcikám, édes kutya, ugass egyet-kettőt! Tudod, hogy néma kutyának Zsolti sem érti a szavát.

Marci csak nézte rajongó, fényes szemekkel, de persze nem ugatott. Ekkor Zsolt hirtelen, mintha villám csapott volna belé, megvilágosodott! „Hiszen nem is tanítjuk!” Szeptember vége van, tehát éppen három hónapos, azaz emberi időskálán számolva, héttel kell szorozni, ez huszonegy hónapot jelent, a babák akkor már jócskán beszélnek. Közel hajolt Marcihoz, a szemébe nézett, és lassan, tagoltan azt mondta: „vau-vau”. Adélka a háttérben kuncogott, mindaddig, amíg vagy a hatodik kísérlet után Marci egészen érthetően ismé-

telte amit hallott: „vau-vau”, és utána lelkesen képen nyalta a fiút. Zsolt néma maradt, és Adélka is hitetlenkedve hallgattott. Zsoltról csorogni kezdett az izzadság, és érezte, hogy elszorul a gyomra. Teljes figyelme Marcira összpontosult, csak ketten voltak a világon, ő és a két ragyogó kutyaszem tulajdonosa.

– Marcikám jó kutya vagy! Nagyon, nagyon jó kutya... – simogatta. – Mondd még egyszer, hogy vau-vau. – És Marci mondta.

Nem ugatott, hanem azt mondta, amit Zsolttól hallott: vau-vau.

Adél ugrálni kezdett az ágyon, kiabált:

– Nem igaz, nem hiszem el... – és sírva fakadt.

Zsolt egy darabig csendben vakargatta Marcit, aztán megint elé térdelt és azt mondta:

– Marci! Mondd, Adél!

És Marci mondta:

– Adél.

Megint teljes csend lett, Zsolt az ágyra vetette magát, és zokogni kezdett ő is. Adél pedig oda hívta Marcit, kettőjük közé és simogatta, ölelgette. Így aludtak el.

Reggel korán Marci a szokásos vakkantásával ébresztette őket, vigyék már sétálni, de hozzátette azt is:

– Adél, vau-vau...

Aztán hosszabb szünetet tartott, és azt mondta elég érthetően:

– Zsolt.

* * *

Djakartában zártkörű konferenciát tartottak antropológusok, paleontológusok a híres „hobbit”-lelet értékeléséről. Új-Guinea egyik kis szigetén apró, mindössze méternyi ma-

gas, emberfélék csontjaira és szerszámaira bukkantak nemrégiben. Ideiglenesen *Homo floresiensis*nek nevezték őket el, és évek óta folyt a vita arról, hogy ezek a *Homo sapiens* elkorcsosult példányai-e, vagy esetleg valamilyen rejtélyes csontbetegség miatt olyan kicsik. Mostanában az a harmadik verzió látszott igazolódni, hogy ezek ugyan emberek, de nem sok közülük lehet a *Homo sapiens*hez, valószínűleg ettől több millió éve teljesen elkülönülve fejlődött emberfajtaról van szó.

A konferencia végén az eddiginél még ennél is zártabb körű megbeszélésre hívták Arnoldot. A szakmában konzervatív, a kreacionistákhoz (az intelligens tervezéssel történt teremtésben hívők) is közel álló, vagy nyíltan kreacionista résztvevők kívántak esti megbeszélést tartani. Arnold csodálkozott, hogy őt miért invitálták, nem tartotta magát különösebben konzervatívnak.

A megbeszéléseken azok, akik az előző napokon többször elmondták, hogy ezek a csontok a *Homo sapiens* fajhoz tartoznak, csak annak elkorcsosult példányai, most ismét elmondták ezt, majd a lényegre tértek. Miért teremtett volna az Isten, evolúcióval vagy másként, ez most mindegy, két különálló emberfajt? Kérdezték. A Bibliában, ami mégiscsak az isteni kinyilatkoztatások leghitelesebb forrása, erről szó sincsen. Ha két emberfaj volt, akkor valószínűleg Isten, a másikkal is tervezett valamit. Lehet, mondták a merészebbek, hogy ez a tartalék emberfaj, és miután az egyik sikeresen bejött, Isten ezt a másikat ejtette. Ezért haltak ki. Egy olasz kutató titoktartásukat kérve, és bízva benne, azt mesélte, hogy indulása előtt a vatikáni Tudományos Akadémia két tagja járt nála, és nagyon sok kérdést tettek fel a konferenciával és a *Homo floresiensis*szel kapcsolatban. Neki úgy tűnt, és nehogy valaki ezt üzenetnek vagy nyomásnak vegye, hogy a tudós Akadémia nem örülne a két különböző emberfajnak, ez

valahogy nem illeszkedik az elfogadott dogmák funkcionális rendszerébe.

Arnold nem kívánt véleményt nyilvánítani. Az ő fejében a hit és a tudomány jól megfér egymással, és ő nem volt hajlandó a dogmákat a tudományos bizonyítékokkal szembevetni. A dogmákat hinni kell, és a hit egy másik világ, amely csak akkor hat és érvényesül, ha nem próbáljuk kihívásokkal gyötörni, megvan a világos funkciója az ember személyes és társadalmi életében. A tudomány meg kizárólag a gyakorlattal igazolható, a hiedelmeknek csak átmeneti szerepe van a tudományok fejlődésében. A dogmák állandóságukkal tűnnek ki, a tudományos hiedelmek pedig gyorsan változó, lobbanékony gondolatrendszerek. Világosan kell elválasztani őket. És ő mindig képes volt erre.